Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri:
Braşovu, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannenberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner.*
Preţul inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta“ iese în fie-care d[i]
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe treĭ lunĭ 10 francĭ.
Se enumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 5. Braşovŭ, 6 Venerĭ (18) Ianuarie 1889.

Din causa sf. sĕrbătorĭ de mâne, diarulŭ nu va apăré până Sâmbătă séra.

1888—1889.

IV.

A doua putere mare latină, înrudită prin limbă şi prin origine cu gintea latină din resăritulŭ Europei este Italia.

Odinióră când oştirile francese au sângeratŭ pe câmpulŭ de bătaiă pentru unitatea Italiei, esistau legăturĭ strînse de amiciţiă între aceste două puterĭ apusane latine. Astădĭ nu mai este aşa. Din contră, în anulŭ 1888 raporturile dintre guvernulŭ italianŭ şi francesŭ s'au înăspritŭ în modŭ fórte îngrijitorŭ. Cabinetulŭ Crispi unde numai a putută a combătutŭ guvernulŭ francesŭ, ér acesta i-a făcutŭ oposiţiune în tóte cestiunile cum a fostŭ cunoscuta cestiune a fruntariilorŭ dela Monaco şi Nizza, incidentulŭ supuşilorŭ francesĭ dela Massauah, cestiunea lucrătorilorŭ italianĭ din Francia ş. a.

Isvorulŭ acestorŭ neînţelegerĭ este a se căuta mai cu sémă în atitudinea politică a cabinetului Crispi, care s'a alăturatŭ la „liga de pace.“

Alianţa Italiei cu Germania a datŭ nascere marei antipatii ce domnesce adĭ contra Italienilorŭ în Francia, care le impută acestora că suntŭ nerecunoscătorĭ.

Totŭ politica esterióră este dér hotărîtóre adĭ şi pentru raporturile dintre naţiunile latine dela apusŭ, totŭ ea a divisatŭ pe Italienĭ în două tabere, în germano- şi franceso-filĭ. Pre când susţiitorii alianţei triple cu ministrulŭ-preşedinte Crispi în frunte, suntŭ duşmanĭ declaraţĭ ai Franciei, pe atuncĭ cei din oposiţiune nu'şĭ ascundŭ simpatiile lorŭ pentru Francia şi combatŭ cu înverşunare politica cabinetului actualŭ, acusându-lŭ, că prin alăturarea sa la alianţa triplă n'a adusŭ ţerii decâtŭ numai pagubă prin înmulţirea sarcinelorŭ militare, ce au devenitŭ aprópe nesuportabile.

In Italia întelnimŭ aceleaşĭ curenturĭ opuse, ce le vedemŭ manifestându-se, deşi nu cu atâta putere, aprópe în tóte statele. Tóte se reducŭ la lupta dintre puterile carĭ constitue tripla alianţă: Germania, Austro-Ungaria şi Italia de-o parte şi dintre Francia şi Rusia de altă parte.

Între tóte puterile a documentatŭ Rusia în anulŭ trecutŭ cea mai mare linisce. Şi aicĭ au fostŭ curenturi opuse, celŭ oficialŭ şi celŭ neoficialŭ, dér tóte s'au echilibratŭ prin voinţa puterniculuĭ Ţarŭ astfelŭ, că politica esterióră a Rusiei a înaintatŭ numai cu pasŭ încetŭ, evitândŭ orĭ-ce conflicte.

Numai pe timpulŭ, când se făcea aşa mare sgomotŭ pentru concentrările trupelorŭ rusescĭ în Polonia rusescă, pressa rusescă accentua mereu antagonismulŭ dinte Rusia şi Austro-Ungaria; asemenea scriea cu patimă în contra Austro-Ungariei imediatŭ după visita împĕratului germanŭ la Petersburgŭ.

Agitaţiunea pressei în contra Germaniei a încetatŭ cu visita împĕratului Wilhelm şi numai icĭ-colo se iveau note discordante în articulii foilorŭ rusescĭ, cum s'a întêmplatŭ cu ocasiunea împrumutului rusescŭ.

Acţiunea diplomatică a Rusiei în contra Bulgariei n'a avutŭ nicĭ o urmare primejdiósă. Provocarea Porţii ca sĕ intervină în afacerile Bulgariei a rĕmasŭ fără efectŭ. Acum eară tóte parŭ a se fi liniştitŭ.

Acţiunea dinlăuntru a Rusiei a fostŭ îndreptată cu deosebire asupra provinciilorŭ baltice. Guvernulŭ rusŭ a impusŭ Germanilorŭ de aicĭ limba şi legile rusescĭ.

In anulŭ 1888 Rusia a serbatŭ deschiderea întinsei călĭ ferate a Asiei centrale până la Samarcand. Aceasta operă este de mare însemnătate pentru că printr'ênsa Rusia cu timpulŭ va puté străbate până în Indii.

Guvernulŭ Angliei în anulŭ trecutŭ a întreprinsŭ multe espediţiunĭ coloniale la graniţa Indielorŭ, în Birmania, Afganistanŭ etc.

In Europa guvernulŭ britanicŭ a fostŭ ocupatŭ mai vêrtosŭ cu cestiunea irlandeză. Se pare că în 1888 s'au mai potolitu puţinŭ pasiunile Irlandezilorŭ, dér rĕulŭ ce causéză nemulţămirea lorŭ nu s'a delăturatŭ şi rana acésta a rĕmasŭ deschisă.

In Turcia tóte au rĕmasŭ neschimbate. Acésta împĕrăţiă vegetéză numai. Din când în când se mai îmbărbătéză marele vizirŭ la câte-o protestare simplă, cum a făcutŭ faţă cu guvernulŭ bulgarŭ, când a confiscatŭ calea ferată Belova-Vacarel.

In Spania anulŭ 1888 a adusŭ două crise ministeriale; cabinetulŭ liberalŭ Sagasta s'a premenitŭ şi a rĕmasŭ la putere. Şi aicĭ se manifestă deşi nu cu aceeaşĭ putere ca în Italia curentulŭ franceso-filŭ şi germano-filŭ.

Rĕmâne acum sĕ cunóscemŭ şi situaţiunea micelorŭ state în 1888 şi mai alesŭ ale celorŭ din Orientŭ între carĭ celŭ mai de frunte este şi rĕmâne regatulŭ românŭ.

Conflictulŭ dintre Anglia şi Germania.

Afacerea Morier a înăspritŭ relaţiunile dintre Anglia şi Germania, de când contele Herbert Bismarck a refusatŭ a publica în „Nordd. Allg. Ztg.“ desminţirea ce o da Sir Morier foilorŭ germane. Amărîciunea e atâtŭ de mare în Anglia, încâtŭ, decă contele Herbet Bismarck s'ar duce adĭ în Anglia, n'ar fi primitŭ în nicĭ o casă, cum s'a esprimatŭ o persónă însemnată cătră corespondentulŭ din Londra alŭ foii „N. fr. Presse.“ Rareorĭ o afacere pututŭ amărî opiniunea publică din Anglia, întréga societate, întréga pressă şi poporulŭ în tóte păturile lui, atâtŭ de multŭ ca afacerea Morier. Nu atâtŭ acusaţiunea adusă în contra unuia din cei mai distinşĭ şi mai capabilĭ diplomaţĭ ai Angliei, ci întregulŭ felŭ şi modŭ în care a tratatŭ pressa oficiósă germană afacerea, a umplutŭ Anglia de indignaţiune. Pressa germană, slăbită în afirmările ei prin contradovedĭ, a căutatŭ sĕ'şĭ întindă învinuirile şi asupra altorŭ persóne însemnate ale Angliei, vrêndŭ a-le arăta ca „duşmanĭ“ ai Germaniei. Celŭ mai micŭ incidentŭ neprevĕdutŭ în Africa ostică ar puté duce dela rĕsboiulŭ de condeiu de până acum la consecinţele de totŭ serióse, atâtŭ de mare e amărăciunea Englesilorŭ.

Unŭ manifestŭ alŭ lui Boulanger,

Pregătirile ce se facŭ atâtŭ din partea republicanilorŭ, câtŭ şi din partea boulangiştilorŭ pentru apropiata alegere de deputatŭ în Parisŭ, suntŭ presemnele unei lupte înverşunate. Candidatulŭ republicanŭ Jacques a adresatŭ cătră alegĕtorĭ unŭ apelŭ ce a pusŭ de s'a lipitŭ pe zidurile Parisului. In el erau şi cuvintele: „Pas de Sedan!“

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(2)

O di de poznă.

(Intêmplare estrasă din albumulŭ meu.)

Pe când chelnĕrulŭ raporta stăpânului sĕu despre cele întêmplate, mĕ aşedaiu comodŭ la cea dintêiu masa ce'mĭ era în cale.

Ceruiu o cafea şi, aprindêndŭ o ţigare, mĕ uitam cu plăcere la vêrtejurile cele făcea fumulŭ eşindŭ din gură. Cum mĕ uitamŭ aşa, îmĭ cădŭ cenuşa pe pantalonĭ şi când, voindŭ sĕ o ştergŭ, pe nevrute îmĭ alunecă mâna pe la buzunarŭ. Vêrfulŭ degetelorŭ simţiră deodată punga, inima'mĭ tresărì, ér gându'mĭ sburà la puţinii banĭ ce'ĭ aveam.

„Asta'i curată poznă“, îmĭ gândeamŭ eu, „vreĭ sĕ scapĭ pe cineva din nĕcazŭ şi daĭ tu de belea. Aşa, mai uită-te altădată după fete, cu galanteria sĕ nu te jocĭ; nu'i vorbă, 'i lucru frumosŭ, dér mâncă multŭ.“ Aşa'mĭ diceamŭ, dér ce folosŭ, înfruntările ce mi le făceamŭ nu'mĭ mai puteau ajuta nimica, şi de aceea începuiu a mĕ gândi şi resgândi cum se potŭ scăpa fără ruşine din acelŭ locŭ.

Cum stamŭ şi ţeseamŭ la planurĭ, deodată venii la o ideă, care mi-se părŭ fórte bună. Spre stradă avea cafeneua două ferestri. „Decă mĕ voiu aşeda acolo“, gândeamŭ eu, „póte voiu vedé pe vre-unŭ cunoscutŭ, care sĕ mĕ libereze din închisóre.“ Aşa şi făcuiu. Mĕ aşedaiu la ferêstră şi începuiu a căuta după prietinĭ şi cunoscuţĭ pe afară. Dér lucru naibii, când ai lipsă de ei, nu vedĭ pe nicĭ unulŭ, ér când nu ai lipsă de ei, atuncĭ vinŭ toţĭ la tine. Am statŭ mult acolo fără sĕ se fi arătatŭ măcarŭ piciorŭ de prietinŭ orĭ cunoscut.

Mĕ săturaiu sĕ totŭ privescŭ afară şi căutaiu o altă distracţiune. Luaiu diarele, le rĕsfoiĭ şi cetii în tóte pană mĕ cuprinse o fóme de cele flămênde, şi apoi lasŭ ca chi nŭ mai mare nu'i, că că atuncĭ când scii că nu ai banĭ. Unde a mersŭ miia mérgă şi suta, îmĭ diseiu şi ceruiu o cafea, apoi ţigărĭ, ba şi unŭ rachiu. Decă ar fi fostŭ numai acestea de plătitŭ, atuncĭ m'aşŭ fi pututŭ libera din arestulŭ meu voluntarŭ cu suma de banĭ ce o avuiu, dér de! fata aceea cu potca îmĭ trăsese o dungă bună peste socotélă cu cochetatulŭ ei.

Bătŭ 12 óre, óspeţii se depărtară cu toţii şi în cafenea rĕmăseiu numai eu şi chelnerulŭ, care ne mai avêndŭ de lucru, se rădimase de o mésă şi privea când pe stradă afară, când la mine.

Situaţiunea în care mĕ aflamŭ era de nesuferitŭ. Mĕ puseiu érăşĭ la pândă. De astădată fuiu mai norocosŭ, căcĭ după 2 minute mĕ zări prietinulŭ meu Octavianŭ, care tocmai trecea p'acolo.

„Servus copmatriote“, dise elŭ întrândŭ înlăuntru. Bre, bre! după cum se vede, trăescĭ în adevĕrŭ caîn diua întêia alunii?

„D'apoi scii, cum putemŭ, scumpulŭ meu,“ respunseiu eu.

„Aşa e, aşa e!“ dise elŭ în tonŭ glumeţŭ, „cine póte óse róde, cine nu nicĭ carne móle“! Şi dicêndŭ acestea îşĭ împlântă mânile în prăjiturile ce steteau pe masă.

„Chelnerŭ! o cafea şi întocmesce biliardulŭ“, strigă elŭ cu vocea-i robustă, de gândeai că a lui e cafeneua.

„Sunt mântuitŭ!“ îmĭ diceamŭ eu. „Asta are banĭ.

Glumindŭ unulŭ cu altulŭ începurămŭ a juca „carambol“ la biliardŭ. Gândulŭ meu înse sbura pe la alte lucrurĭ şi eramŭ fórte distrasŭ, din contră elŭ juca cu o atenţiune ne mai pomenită.

„Douĕdecĭ şi nouă“, dise elŭ într'unŭ târdiu. „Tu câte ai?“

„Douĕdecĭ şi şépte“, rĕspunseiu.

„Ultima-triplé buzera“, „dise elŭ lovindŭ cu tacul.

„Finis coronat opus“ adăogă Octavianŭ după ce făcŭ ultima, dér cu tuş.

„Cu tuşŭ nu merge“, protestai eu „nu primescŭ“.

„Eu unulŭ am finitŭ“, rĕspunse elŭ.

„Decă ai finitŭ, totŭ tu ai sĕ plătescĭ.

„Cum mai“? dise elŭ. „Adecă tu gândescĭ....

„Eu nu gândescŭ nimica“, îi tăiaeu vorba, „căcĭ ceea ce ar fi sĕ gândescŭ o sciu de multŭ, şi la ceea ce sciu nui trebue sĕ mĕ mai gândescŭ.

„Şi adecă ce scii tu?“

„Ce sciu? sciu că n'am nicĭ o para.“

„Asta o sciu şi eu demultŭ despre mine“, dise Octavianŭ zîmbindŭ.

„Mĕ; Mĕ; că prefăcutŭ mai eştĭ! adaugă elŭ; „când n'aşŭ sci!“

„Ce sĕ scii?“

„Că ai banĭ!“

„Étă Toma! na, pune degetulŭ tĕu pe punga mea şi te convinge.“

„Şi totŭ nu credĭ!

„De ce?“

Fiind-că tu ai primitŭ adĭ banĭ!

„Ecă, dec'aşŭ fi primitŭ banĭ aşŭ avé.“

„Ei, lasă gluma la o parte şi spune dreptŭ: ai orĭ nu.“

„Nu“!

Atuncĭ orĭ mĕ ţine gazda ta pe mine de prostŭ, orĭ a înebunitŭ ea. Dice că adĭ-diminéţă a fostŭ înpărţitorulŭ de scrisorĭ cu banĭ la tine şi ţi-a datŭ banĭ“

„Mie? şi eu la 8 óre nicĭ nu mai eram acasă.“

La acésta a rĕspunsŭ generalulŭ Boulanger printr'unŭ manifestŭ, în care ḑice:

Alegĕtorĭ aiSeinei! Aşŭ fi lăsatŭ nepăsătorŭ sĕ se măture ofensările şi clevetirile parlamentarilorŭ scoşĭ din fire în canalulŭ, din care au eşitŭ, dér neputinciósa lorŭ furiă atacă chiar patria. Candidatulŭ lorŭ cuteză a lăsa sĕ se afişeze în departamentulŭ Seinei ruşinosulŭ apelŭ către *laşitate* cu cuvintele: „Nicĭ unŭ Sedan!“ Sedanulŭ avemŭ sĕ-lŭ mulţămimŭ ngligenţei guvernului şi stricăcióselorŭ espediţiunĭ îndepărtate. Meritā óre ca sĕ ne dămŭ atâta ostenélă şi sĕ cheltuimŭ atâtea milióne pentru armată, căreia aparţinŭ toţĭ Francezii, pentru ca acela, care se numesce cancandidatul republicei, sĕ preḑică o pierdere pentru casulŭ când vomŭ fi atacaţĭ? *Francia nu mai are nevoiă aḑĭ sĕ se témă de Sedan*, căcĭ hotărîtă, voindŭ pacea, Francia se simte destulŭ de tare a se apĕra contra provocărilorŭ ca şi în contra orĭ-cărui asaltŭ, cu care o-ar ameninţa cineva; contrarii nostri au ajunsŭ la acestŭ gradŭ de înjosire, d'a esploata invasiunea streină! Alegĕtorĭ! Noi scimŭ mai bine decâtŭ ei, ce ne costă Sedanul. Unde a fostŭ în timpulŭ rĕsboiului candidatulŭ, care aruncă armatei nóstre cea mai mare ofensă? In Champigny nu l'amŭ vĕḑutŭ nicĭ între luptătorĭ, nicĭ între rănițĭ. Alţii şĭ-au făcutŭ atuncĭ datoria, aşa precum şĭ-o vorŭ face încă odată, decă ar fi necesarŭ, d'a apĕra patria, dér tocmai pentru a evita unŭ nou Sedan voimŭ sĕ dedicămŭ apĕrării şi bunăstării ţĕrei comorile ce au fostŭ risipite în *gospodăria* cea scandalósă a *favoriţilorŭ*. Trăéscă Francia! Trăéscă Republica!

Şefulŭ antisemiţilorŭ Mr. Drumont a declaratŭ, că va vota pentru Boulanger şi ca motivŭ aduce, între altele, că *Ferry* a fostŭ unŭ *agentŭ alŭ lui Bismarck* şi că, când e vorba d'a merge contra Germaniei, toţĭ Francesii trebue sĕ fiă una.

SCIRILE ḐILEI.

Şedinţă publică. Societatea de lectură a studenţilorŭ dela şcólele române gr. or. din Braşovŭ va da o şedinţă publică în 8 Ianuarie 1889 în onórea Ilustrităţii Sale Domnului *Ionŭ Popasu*, episcopŭ alŭ Caransebeşului, cu următórea programă: 1. **„Deschiderea“** prin preşedintele Societăţii **N. Pilţia**, profesorŭ. 2. **„Egiptenii cei vechĭ“**, disertaţiune de **G. Moroianu**, elevŭ în cl. III comercială. 3. **„Sultanulŭ Murad Ghazi şi Bekri Mustafa“**, poesiă de *V. Alexandri*, declamată de octavanulŭ **G. Iuga**. 4. **„Mândruliţă dela munte“**, corŭ. 5. *„Controversa:* a) **„Care a fostŭ mai mare, Gaiu Iuliu Cesarŭ, beliducele romanŭ?“** susţinută de octavanulŭ **N. Puicanŭ**; séu b) **„Stefanŭ celŭ Mare, principele Moldovei?“** susţinută de octavanulŭ **Ionŭ Enescu**. 6. **„Erna“**, corŭ. 7. **„Româncele în istoria“**, disertaţiune de octavanulŭ **Ionu Popoviciu**. 8. O piesă de violină esecutată cu acompaniamentŭ de pianŭ. 9. **„Resbunarea şórecilorŭ“**, poesiă de *Gr. Alesandrescu* declamată de octavanulŭ **Aureliu Danciu**. 10. **„Marşulŭ“**, cântărelor. La acéstă şedinţă publică se învită cu tótă onórea. Inceputulŭ la 7 óre séra precisŭ! Oferte marinimóse suntŭ primite cu mulţămită. Producţiunea acésta s'a ţinutŭ în toţĭ anii în preséra *Sântului Ionŭ Botezătorulŭ*; în anulŭ acesta însĕ s'a amânatŭ pe Dominecă în 8 Ianuariu din causa unei indisposiţiunĭ a preşedintelui Societăţii.

***

Atelierŭ de maghiarisare. In Mişcolţŭ s'a constituitŭ unŭ comitetŭ pentru maghiarisarea numelorŭ. Acestŭ comitetŭ a adresatŭ unŭ apelŭ către Evreii din comitatulŭ Borsod şi din oraşulŭ Mişcolţŭ, prin care suntŭ provocaţĭ ca sĕ se silescă a fi Maghiarĭ şi în ceea ce privesce numele. Hei-vei!

***

Doctoratu'n dreptŭ. Facultatea de dreptŭ din Bucurescĭ va fi autorisată în anulŭ viitorŭ şcolarŭ a elibera diplome de doctoratŭ. Se scie, că până adĭ ea nu putea sĕ libereze decâtŭ diplome de licenţă. Se vorŭ mai înfiinţa decĭ trei catedre, menite a completa cele ce se cerŭ în streinătate pentru a obţiné diploma de doctorŭ în dreptŭ.

***

Seminarŭ arsŭ. In Huşĭ a arsŭ o parte din seminarŭ. Ancheta începută a descoperitŭ, că foculŭ a fostŭ pusŭ înadinsŭ. Procurorulŭ însărcinatŭ cu ancheta a ordonatŭ arestarea a trei persóne bănuite.

Demonstraţiunĭ în contra legii militare.

Studenţii universitarĭ din Budapesta au ţinutŭ în două ḑile dearĕndulŭ adunărĭ, ca sĕ desbată asupra formei în care ar fi sĕ insceneze demonstraţiunĭ în contra legii militare. S'a hotărîtŭ convocarea unei adunărĭ generale la care sĕ ia parte toţĭ tinerii din Budapesta obligaţĭ la serviciulŭ militarŭ, şi sĕ protesteze în contra disposiţiunilorŭ înăsprite ale legii militare. O deputaţiune de studenţĭ se duse la rectorulŭ Klinger, ca sĕ-lŭ róge a permite ţinerea unei adunărĭ de studenţĭ în edificiulŭ universităţii. Rectorulŭ declară, că e gata a da permisiune, decă cei carĭ întocmescŭ adunarea iau îndatorirea d'a eschide orĭce discuţiune orĭ demonstraţiune politică.

Mai departe studenţii au intenţiunea sĕ facă unŭ conductŭ cu tórţe deputaţilorŭ conte Albert Apponyi, Iuliu Horvath, Gabriel Ugron şi Thaly, ca onóre adusă pentru atitudinea lorŭ faţă cu legea militară. O deputaţiune de studenţĭ se duse în clubulŭ partidului independentŭ, ca sĕ facă cunoscutŭ membrilorŭ acestuia, ce intenţiunĭ au studenţii.

Desbaterile asupra legii militare.

In camera deputaţilorŭ din Pesta se desbate asupra legii militare, precum am arătatŭ într'unulŭ din numerile trecute.

Raportorulŭ *Münnich* accentuà necesitatea d'a se spori armata Austro-Ungariei şi d'a se desvolta ca a Germaniei, pentru ca monarchia sĕ fiă unŭ aliatŭ demnŭ. Interesulŭ singuraticului trebue subordinatŭ interesului statului. Disposiţiunile principale ale legii suntŭ recrutarea în anulŭ 21 de etate, ér nu în alŭ 20 lea, deórece după esperienţele de până acum s'a constatatŭ, că tinerii cu 20 de anĭ de etate nu suntŭ destulŭ de desvoltaţĭ. Paragrafulŭ 14 stabilesce în cifre fixe contingentulŭ anualŭ de recruţĭ, făcĕndŭ pe viitorŭ posibilŭ sĕ se ridice de faptŭ efectivulŭ de rĕsboiu la 800,000 ómenĭ. Organisarea reservei de întregire e disposiţiunea cea mai importantă a legii, ajungĕndŭ la valóre serviciulŭ obligatŭ generalŭ, deórece era necorectŭ, ca cei carĭ tragŭ sorţĭ maì marĭ, sĕ fiă de totŭ scutiţĭ de serviciulŭ militarŭ. Prin acésta se aduce şi glótelorŭ o uşurare. Disposiţiunile privitóre la voluntarii pe unŭ anŭ suntŭ mai aspre, nu-i vorbă, dér anulŭ alŭ doilea îlŭ servescŭ numai acei voluntarĭ, carĭ nu'şĭ împlinescŭ datorinţa. Ce privesce limba, câtă vreme esistă disposiţiunile § 11, art. de lege 12 din 1867 şi limba de comandă în armata comună e cea germană, trebue sĕ se cérā necondiţionatŭ dela oficerĭ, ca sĕ scie într'o mĕsură órecare limba germană. Inăspririle pentru voluntarĭ suntŭ bune, fiindŭ că după organisarea actuală a puterii armate, în casŭ de rĕsboiu s'ar puté ivi o fatală lipsă de oficerĭ. Recomandă proiectulŭ de lege spre primire.

Ministrulŭ de honvedĭ *Fejervary* luà cuvĕntulŭ pentru a susţiné proiectulŭ. Desvoltarea extensivă şi intensivă a puterii armate e necesară, ca monarchia sĕ aibă o puternică garanţiă, că valurile din afară se vorŭ sparge de stânca puterii militare; ér alianţa câştiga în valóre, e mai multŭ căutată. Decă monarchia s'a alăturatŭ la alianţa triplă, a făcut'o în interesulŭ păcii, dér adevĕratŭ e că „decă vreì pace, sĕ pregătescĭ rĕsboiulŭ“, pentru ca sĕ poţĭ înfrunta nisuinţele de a turbura pacea. Căcĭ deşi momentanŭ se póte constata în modŭ îmbucurătorŭ unŭ curentŭ mai liniştitŭ, din nenorocire în Europa e adunată pré multă materiă esplosivă, decât ca sĕ nu ne tememŭ de o neaşteptată isbucnire a periculului. Deci trebue sĕ fimŭ gata pentru orĭ-ce eventualitate, sĕ ţinemŭ prafulŭ de puşcă uscatŭ.

Ministrulŭ *Csaky*, rĕspundĕndŭ deputatului Bolgar, care i-a imputatŭ că nu apĕră, faţă cu legea militară, interesele culturale ce'i suntŭ încredinţate şi a făcutŭ amintire şi de ordinaţiunea privitóre la limba germană, ḑise că legea militară o primesce în tóte amĕruntele, pentru că siguranţa statului e superiórā interesului culturalŭ. Statulŭ trebue înteiu sĕ'şĭ asigure esistenţa, apoi sĕ'şĭ vaḑă de interesele culturale. Cu voluntarii bine s'a făcutŭ, ca în timpulŭ serviciului militarŭ sĕ nu cerceteze şi şcóla. Esperienţa a doveditŭ, că nu'şĭ potŭ îndeplinì datoria în nicĭ o privinţă. Unele favorurĭ li-se vorŭ face pe câtŭ cu putinţă va fi.

Ce privesce ordinaţiunea în privinţa limbei germane, legea şcólelorŭ medii din 1883 pune limba germană în rĕndulŭ obiectelorŭ de învĕţămĕntŭ obligate. Pentru unŭ omŭ cultŭ e necondiţionatŭ necesarŭ ca sĕ cunóscă şi o limbă străină viiă. Aşa Francia a întrodusŭ ca obligatóre limba germană în şcóle, şi Germania a întrodusŭ limba francesă. Dér noi nu nu numai că comunicămŭ în limba germană cu cealaltă jumĕtate a monarchiei, ci cultura germană e şi mai apropiată culturei ungurescĭ. Şi apoi decă s'a admisŭ odată limba germană ca obligatóre, atuncĭ sĕ se şi 'nveţe cum se cade. Rapórtele despre ultimele esamene de maturitate constată, că elevii nicĭ în vorbire nicĭ în scris nu pricepŭ cum se cuvine limba germană.

Eu însu'mĭ m'am convinsŭ în persónă, că rĕu se 'nvaţă limba germană, şi aşa a trebuitŭ sĕ iau mĕsurĭ de îndreptare. La acusaţiunea de germanisare, nu rĕspundŭ, căcĭ nu mĕ simtŭ lovitŭ; eu esecutŭ ce a dispusŭ legislativa din 1883. După convingerea mea, Ungurulŭ bunŭ devine numai Ungurŭ mai bunŭ.

„Aşa, acum sciu totŭ! şi tu eştĭ bătutŭ la capŭ“! ḑise Octavian ridĕndŭ, când scii că ai sĕ capeţĭ banĭ, fugĭ de acasă“

„Ei! Ei! băiete, când ai scii şi tu că aḑĭ e anulŭ nou Nemţilorŭ atuncĭ...

„Astăḑĭ?“ mĕ întrerupse elŭ, bine'mĭ pare c'am scăpatŭ“.

„Şi eu am scăpatŭ, dér sĕ veḑĭ cum“.

Şi'i istorisì tótă întêmplarea.

„Galantonŭ şi calicŭ!“ ḑise elŭ după ce terminai istoria. „ Dér ce a fostŭ a trecutŭ, sĕ vedemŭ ce va fi?

„Decă ḑicĭ, că m'a căutatŭ împărţitorulŭ de scrisorĭ, atuncĭ nu rĕmâne alta de făcutŭ decâtŭ ca unulŭ din noi sĕ se ducă sĕ-lŭ caute, şi tu eştĭ mai potrivitŭ pentru asta, pentru-că cunoscĭ tóte ungheţurile şi eştĭ iute de piciorŭ.

Bine, într'o jumĕtate de oră sunt aci cu banii, adă legitimaţiunea“.

Şi dândui-o îş luà, pălăria şi disparŭ.

Ce feliu de cugete îmĭ trecură după aceea prin minte nu mai sciu, destulŭ că după o jumĕtate de óră prietinulŭ meu intrà abia rĕsuflândŭ.

„Sĕ mĕ ferescă Dumneḑeu de asteliu de vînătorĭ, numai potŭ nicĭ rĕsufla“, ḑise elŭ şi pufăindŭ se lăsà cu greutate pe scaunulŭ de lângă mine.

„Nu-i nimicŭ, numai sĕnătosŭ sĕ fii“, ḑisei eu voiosŭ, că aveamŭ acum banĭ.

„Şi tu altă-dată mai negalantŭ şi mai cuminte“, replicà elŭ în tonulŭ lui glumeţŭ.

Vĕ puteţĭ închipui uşurarea ce am simţit'o după ce plătii întregŭ contulŭ.

Eşirămŭ şi ne îndreptarămŭ spre hotelulŭ, unde prânḑiamŭ.

Abia intrarămŭ, când de-odată venì la mine unŭ băiatŭ şi 'mĭ dădu o scrisóre. Curiosŭ o desfăcui, căutai după subscriere, dér nu aflai nimicŭ. Cetii scrisórea cu atenţiune şi apoi o dădui prietinului meu, ca o cetéscă şi elŭ.

Tuşì odată şi apoi cetì, aşa ca sĕ potŭ audi şi eu, următórele rĕndurĭ scrise în limba germană:

„Stimate Domnule! Am aflatŭ, că eştĭ Românŭ şi te invidiezŭ pentru dulcea şi frumósa limbă ce o vorbescĭ. Am trăitŭ multe şi plăcute ḑile în mijloculŭ poporului D-tale şi eram fericitŭ, că mĕ puteam înţelege cu prietinii mei Românĭ românesce. De atuncĭ suntŭ 15 anĭ şi cu mare părere de rĕu îţĭ spunŭ, că am uitatŭ mai totŭ ce şciam atuncĭ. Ceea ce am pierdutŭ eu, dorescŭ însĕ sĕ câştige în mare mĕsură urmaşii mei.

„Am o fetiţă, stimate d-le, pe care aş dori sĕ o audŭ pronunîândŭ câtŭ de puţinŭ limba românéscă. Te rogŭ déră a te osteni până la mine, ca sĕ ne înţelegemŭ. Scusă-mĕ, că nu ţĭ-am adresatŭ scrisórea acasă, deórece nu sciu unde locuescĭ, ér fetiţa mea fiindŭ informată de hotelierulŭ, prietinulŭ meu, că D-ta prânḑescĭ la dĕnsulŭ, am creḑutŭ că mai sigurŭ te vorŭ afla şirurile mele acolo.

In speranţa, că vei veni, te aştep tŭ.
Papagenogasse Nr. 11. Th. 16.

„Subscrierea i-a rĕmasŭ în pénă, séu trebue sĕ fie unŭ omŭ fórte sgârcitŭ,“ ḑise prietinulŭ meu după ce finì.“ „In orĭ ce casŭ, tu trebue sĕ te ducĭ“, adăogà, elŭ, şi încă punctŭ la 7 óre, ca sĕ arăţĭ D-lui, că Românulŭ nu numai că vorbeşce frumosŭ, ci că e şi punctualŭ şi omŭ de cuvêntŭ.

„Bre! Bre! da mare Românŭ mai eştĭ de când ţĭ-au detrasŭ Ungurii din Peşta stipendiulŭ,“ ḑiseiu eu zimbindŭ.

„Şi mĕ voiu face şi mai mare când voiu da şi fiilorŭ tĕi stipendiu sĕ studieze în streinătate,“ adăogà elŭ glumindŭ.

„Vomŭ vedea, vomŭ vedea“, rĕspunseiu eu şi dându-ne mânile ne despărţirămŭ.

Ajungêndŭ acasă, mĕ aşeḑaiu pe canapea, cugetândŭ la tóte întêmplările din acea ḑi. Când veneamŭ cu gândulŭ la scrisóre, mĕ întrebamŭ mereu, că cine sĕ mĭ-o fi scrisŭ şi pentru ce nu s'a subscrisŭ. In fine ostenitŭ de a mai pândi la deslegarea astei enigme, adormiiu. Când mĕ deşteptaiu erau $6^1/_2$ óre séra, Săriiu în susŭ, mĕ uitaiu de vre-o câteva orĭ la orologiu sĕ mĕ convingŭ, decă nu am întârḑiatŭ. Eram în neastêmpĕrŭ. Intréga cestiune mi se părea ca unŭ ce misteriosŭ de care trebue sĕ mĕ ferescŭ şi de vre-o câteva orĭ era p'aci p'aci sĕ mĕ decidŭ sĕ nu mergŭ, dér mereu îmĭ aduceamŭ aminte de vorbele pline de ambiţiune ale prietinului meu.

In sfîrşitŭ trecură şi cele 25 de minute. Mĕ uitaiu încă odată la adresă şi eşiiu. Nrulŭ 11 era peste drumŭ de locuinţa mea. Intraiu în curte, urcaiu treptele şi ajunseiu în primulŭ etagiu la uşa cu Nrulŭ 16. Aci mĕ opriiu. Nu sciam ce sĕ facŭ în nedumerirea mea: sĕ intru orĭ nu?

„Poftiţĭ numai înlăuntru,“ îmĭ ḑise unŭ servitorŭ bĕtrânŭ, care venea spre mine. „D-nulŭ vĕ aşteptă.“

Ca sĕ mĕ retragŭ, era pré târḑiu acum. Fie-care muschiu alŭ corpului îmĭ tremura în momentulŭ când pusei mâna pe cleşniţa uşii; dér întraiu.

Unŭ salonŭ pré frumosŭ întocmitŭ şi cu unŭ deosebitŭ gustŭ esteticŭ mi-se înfăţişà ochilorŭ. Mobila de catifea cusută cu firŭ de aurŭ, în mijlocŭ mésa acoperită cu o pânzătură verde brodată cu mătase de diferite colorĭ şi lumina intensivă a policandrului, ale cărui raḑe se reflectau putern icŭ din obiectele cele scumpe si strălucitóre, îmĭ dară sĕ înţelegŭ, că mĕ aflamŭ într'unŭ salonŭ alŭ

decă 'nțelege și nemțesce, căcî mai bune și mai marî servicii póte face culturei naționale unguresci, decă pricepe și nemțesce, decâtŭ decă nu scie acéstă limbă. Politica de „Nix daitsch“ mai putea fi motivată atuncî, când era vorba de apĕrarea, ba chiar recâștigarea neatĕrnărei naționale ungurescî, dér nu mai e justificată adĭ.

Intêmplări diferite.

Preotŭ jăfuitŭ. Nisce paserî de nópte intrară în casa preotului romano-catolicŭ din Hajos, pe când acesta durmia. Din cutia mesei de scrisŭ 'i furară banii, pe preotulŭ îlŭ legară de patŭ, ér gura i-o astupară cu unŭ ștergarŭ, pentru ca sĕ nu pótă striga.

Conte dispărutŭ. Judele investigatorŭ alŭ tribunalului din Timișóra a cerutŭ pe cale telegrafică dela gendarmeriă descrierea contelui Logothetti, care a dispărutŭ fără veste. Nu se scie încă pentru ce este urmăritŭ de tribunalŭ.

Din comitatulŭ Bistrița-Năsĕudŭ.

In 11 Ianuarie n. s'a ținutŭ adunarea comitetului administrativŭ alŭ comitatului Bistrița-Năsĕudŭ. Unŭ membru alŭ comitetului, cu numele Löw György, despre care diarele unguresci spunŭ că ar fi sasŭ, salută pe fișpanulŭ Banffy-pașa prin o vorbire lungă și plină de servilismŭ, dândŭ espresiune dorinței, ca, „binecuvêntata activitate a fișpanului sĕ fiă în acestŭ anŭ încă și mai mare și și mai cu marî succese ca până acum.“

Inspectorulŭ de scóle dr. Iuliu Havas (alias Berger) raporteză, că cu mare greutate, după multe stăruirî pe la autoritățile confesionale și după repețite rapórte făcute pe la ministeriu i-a succesŭ a da afară din posturile lorŭ pe unii dintre învĕțătorii necualificațî; se plânge însĕ, că în loculŭ acestorŭ învĕțătorî necualificațî s'au aplicatŭ alțî învĕțătorî érăși necualificațî, așa că din nou a trebuitŭ sĕ-șî începă activitatea sa de prigonire contra acelorŭ învĕțătorî, despre carî pe căi laterale a pututŭ afla, că n'au diploma de cualificațiune.

Pentru ca inspectorulŭ sĕ pótă avé date sigure despre aceea, decă noii învĕțătorî au orî nu diploma de cualificațiune, inspectorulŭ propusese în adunarea administrativă a comitatului, ca sĕ se ordone primărielorŭ comunale, ca sĕ nu permită noilorŭ învĕțătorî a-șî începe activitatea lorŭ, până când nu-șî vorŭ arăta mai ântâiu diplomele de cualificațiune. Propunerea acésta n'a fostŭ primită, dér s'a adusŭ la conclusŭ propunerea preotului luteranŭ din Bistrița, Budaker Gottlieb, în sensulŭ căreia senatelorŭ scolare confesionale li s'a impusŭ ca imediatŭ sĕ raporteze despre orî-ce schimbare a învĕțătorilorŭ.

După aducerea acestui conclusŭ abia trecură câteva sĕptĕmânî și étă că inspectorulŭ se plânse în adunarea comitatensă, că tocmai la o scólă săséscă din Bistrița, aflătóre sub presidiulŭ preotului Budaker, s'a aplicatŭ unŭ învĕțătorŭ nou, fără ca despre acésta sĕ i se fi raportatŭ. Pe basa hotărîrei aduse la propunerea lui Budaker, inspectorulŭ propuse acum sĕ se pedepséscă preotulŭ Budaker cu 10 fl. pentru negligență. Propunerea s'a primitŭ. Preotulŭ însĕ a insinuatŭ recursŭ și în favorulŭ lui a recuratŭ la ministeriu și autoritatea lui episcopéscă, dicêndŭ, că autoritatea civilă n'are dreptulŭ de a pedepsi pe preotŭ.

Ministrulŭ Csaky însĕ, prin resoluțiunea sa de dtto 29 Decemvre 1888, respingêndŭ recursulŭ aprobă hotărîrea susŭ amintită a comitetului administrativ, rĕmânêndŭ pe viitorŭ, ca senatele școlare în timpŭ de 8 dile sĕ fiă îndatorate a raporta primăriilorŭ respective comunale orî ce schimbare a învĕțătorilorŭ, ér primăriele sĕ fiă asemenea în timpŭ de 8 dile îndatorate a raporta despre acésta inspectorului școlarŭ ungurescŭ.

Se ceruse încă mai'nainte prin o petițiune iscălită de 72 de inșî, ca în comuna Iaadŭ (parochiă română gr. or.) sĕ mijlocéscă comitetulŭ administrativŭ înființarea unei șcóle comunale. Comitetulŭ a hotărîtŭ, ca în privința acésta sĕ se céră declarațiunea comunei. La acésta locuitorii comunei au declaratŭ, că *cei 72 de petiționațî au fostŭ smintițî când au cerutŭ înființarea susŭ disei școle comunale.* La propunerea inspectorului Havas, afacerea s'a predatŭ respectivei primării comunale cu însărcinarea, ca sĕ cerceteze decă e cu putință ca cei 72 de „ómenî inteligențî“ sĕ fi fostŭ smintițî când au iscălitŭ cererea pentru înființarea școlei comunale.

Raportorulŭ economicŭ alŭ comitatui raportă, că a visitatŭ tóte școlele de lemnŭ ale comitatului și peacelea] le-a aflatŭ într'o stare fórte slabă. După elŭ numai 5 dintre școlele de lemnŭ ale comitatului s'ar puté dice, că suntŭ bune 12 mai potŭ trece 19 suntŭ defectuóse, ér 38 fórte rele.

O rectificare.

Domnule Redactor! Scusați-mĕ că'mî permitŭ a vĕ atrage atențiunea asupra unei erorî ce s'a străcuratŭ în „Gazetă“ No 286 din 30 Decemvre la articululŭ din Camerile Române. La indiginate e numele Al. Dogărescu, în locŭ de George I. Dogărescu. Erórea n'a pututŭ proveni decâtŭ de acolo, că și diarele din România au publicatŭ numele greșitŭ. Așŭ fi lăsatŭ și eu sĕ rĕmână erórea, dér unŭ lucru m'a silitŭ a vi-o arăta. Anume cu ocasiunea liberării actului meu de emigrare, mi-s'au cerutŭ actele copiilorŭ ce'i am, făcêndu-mi-se cunoscutŭ, că fără ele nu mi-se liberéză actulŭ de emigrare. Am trebuitŭ sĕ le trimitŭ decî la autoritățile competinte unguresci, de unde ca Românŭ, așteptamŭ sĕ fiu câtŭ mai curêndŭ liberatŭ de sub cetățenia ungurésca. După ce am trimisŭ documentele copiilorŭ mei, mi-s'a mai făcutŭ încă o întrebare, adecă decă stăruescŭ în cererea mea séu nu, și acésta au făcut'o pentru-că actele copiilorŭ mei erau în numĕr de 7 și toțî flăcăi (feciorî) vorba Românului: *Șépte lici.* Li-am rĕspunsŭ, că stăruescŭ în cererea mea și rogŭ cât mai curêndŭ sĕ mi-se libereze actulŭ de emigrare, ce mi-l'au și trimisŭ cu mare greutate.

Pentru aceea nu voescŭ ca sĕ îmî fie numele ne adevĕratŭ în respectabila D-vóstră „Gazeta Transilvaniei“, care după cumvĕdŭ de astădî înainte are sĕ fie cetită de toțî, de celŭ din palate rĕsfățate cât și de celŭ din modestele Colibe.

Vĕ rogŭ a primi stima și respectulŭ ce vĕ conservŭ.

Predealŭ, 2 Ianuarie 1889.

George I. Dogărescu.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS“.

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta)

Budapesta, 17 Ianuarie. Partidulŭ liberalŭ a primitŭ unanimŭ, afară de Iul. Horvath, paragrafulŭ 14 alŭ legii militare, dupa ce ministrulŭ Tisza a pusŭ încă odată fórte hotărîtŭ cestiunea de cabinetŭ. Partidulŭ a votatŭ șefului cabinetului deplină încredere.

Fóia oficială publică încă alte ordinațiunî ale ministrului de finanțe privitóre la conversiunea obligațiunilorŭ ipotecare rurale (de desărcinare a pămêntului), mai departe numirea Episcopului de Bacî, Petrovicî, ca administratorŭ alŭ patriarchiei de Carlovițŭ.

Berlinŭ, 17 Ianuarie. Din publicarea documentelorŭ privitóre la procesulŭ Geffken resultă, că estrasulŭ memorialŭ a fostŭ din memoriulŭ ce i-l'a predatŭ în 1887 prințulŭ de coronă, mai departe, că proclamațiunea lui Fridericŭ „Câtră poporulŭ meu“ a fostŭ compusă încă în 1885 de către Geffken, când împĕratulŭ Vilhelm avea atacurî de adêncî leșinurî.

DIVERSE.

Din viéța lui Mommsen. Bĕtrênulŭ și marele istoricŭ germanŭ este și distratŭ și omŭ de spiritŭ, și dușmanulŭ marelui cancelarŭ. Acum câțî-va anî corpulŭ profesoralŭ era învitatŭ la o paradă împĕrătéscă. Mommsen apare în mijloculŭ tuturorŭ cu mantia oficială pusă pe dosŭ; e probabilŭ, că se gândia la vr'unŭ documentŭ. Unulŭ din colegii sĕi, rîzîndŭ, îi atrage atenția asupra noului modŭ d'a 'șî pune mantia. Mommsen îșî întórse mantia și dise veselŭ: — Nu sunt eu de vină, ci marele cancelarŭ, care a întrosŭ întréga lume pe dosŭ.

Cursulŭ piețeî Brașovŭ

din 17 Ianuarie st. n. 1889.

Bancnote românescî	Cump.	9.22	Vend.	9.24
Argintŭ românescŭ -	„	9.10	„	9.15
Napoleon-d'orî - - -	„	9.52	„	9.55
Lire turcescî - - -	„	10.80	„	10.88
Imperialî - - - -	„	9.80	„	9.88
Galbinî	„	5.60	„	5.65
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescî - - -	„	126.—	„	127.—
Discontulŭ - - - -	$6^1/_2$—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 16 Ianuarie st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - - -	101.35
Renta de hârtiă 5% - - - - - - -	93.70
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	144.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	99.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	116.70
Bonurî rurale ungare - - - - - -	104.50
Bonurî cu clasa de sortare - - - -	104.50
Bonurî rurale Banatŭ-Timișŭ - - -	104.25
Bonurî cu cl. de sortare - - - - -	104.25
Bonurî rurale transilvane - - - -	104.50
Bonurî croato-slavone - - - - - -	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ - - - - - - - -	99.60
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	131.50
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului - - - - - - - - -	125.75
Renta de hârtiă austriacă - - - -	52.45
Renta de argintŭ austriacă - - - -	83.10
Renta de aurŭ austriacă - - - - -	111.65
Losurî din 1860 - - - - - - - -	141.90
Acțiunile băncei austro-ungare - -	883.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar. -	312 75
Acțiunile băncei de creditŭ austr. -	311.90
Galbenî împĕrătescî - - - - - - - -	5.68
Napoleon-d'orî - - - - - - - - -	$9.53^1/_2$
Mărcî 100 împ. germane - - - - -	$59.12^1/_2$
Londra 10 Livres sterlinge - - - -	120.65

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

---

vreunei familii fórte avute.

Nu avuiu timpŭ ca sĕ mĕ cugetŭ la tóte acestea, căcî unŭ bărbatŭ căruntŭ, dér încă dreptŭ, și cu o înfățișare impunĕtóre, se îndreptă spre mine și cu unŭ zimbetŭ, ce stă bine la bĕtrânî, mĕ poftì, într'unŭ dialectŭ curatŭ vienezŭ, sĕ ședŭ. Mĕ aședaiu pe fotoliu, ér elŭ față în față pe canapea.

„Ai primitŭ scrisórea mea și'țî mulțămescŭ, că ai avutŭ bună-voința a te osteni până la mine.

„Am făcutŭ cu plăcere acésta, D-lŭ meu“, i rĕspunseiu eu modestŭ.

„Cu atâtŭ mai multŭ trebue sĕ'țî mulțămescŭ, fiindŭ și scrisórea fără subscriere“, adogă elŭ și dicêndŭ acestea sună unŭ clopoțĕlŭ, ce se afla pe mésă. Unŭ servitorŭ apărŭ. „Rea sĕ vină încóce“, ordonă bĕtrânulŭ.

După două minute se deschise ușa éră. Fata, pe care o scăpasemŭ de belea în aceeașî di, sta aievea înaintea mea. Simțiamŭ cum îmî ardeau obrajii și devenii cam confusŭ. Bĕtrânulŭ bagsémă observase buimăcéla mea și voia sĕ mĕ scape.

„Rea! aci e profesorulŭ tĕu, vino sĕ țî'lŭ recomandŭ.

„Ilŭ cunoscŭ tată, respunse Rea. „Cum? tu . . . îlŭ cunoscî“? îngână bĕtrânulŭ.

„Da“, dise Rea, și decă vreî, sĕ-țî spunŭ și de unde, vino cu mine“. Și luându-lŭ de mână îlŭ conduse la ferestră.

„Vedî cele 2 ferestre“? dise ea arĕtândŭ cu mâna la casa de preste drumŭ, „acolo locuesce profesorulŭ și mântuitorulŭ meu.

„Ce mântuitorŭ? Visezî? dise bĕtrânulŭ înholbândŭ ochii la ea.

Rea însĕ nu rĕspunse nimicŭ și surîdêndŭ se duse la ferestră și privea afară.

Bietulŭ tată ferbea de emoțiune, sudorî îi curgeau pe fruntea cea încrețită. Cine scie ce feliu de gândurî îi treceau prin capŭ. In fine se apropiă de mine și într'unŭ tonŭ rugătorŭ mĕ întrebă, decă cunoscŭ pe Rea, și de unde.

Gura mi-se deschise pe nevrute, dér tocmai atuncî se întórse Rea dela ferestră și punêndŭ degetulŭ pe buze îmî făcŭ semnŭ sĕ tacŭ. Tăcuiu déră și dăduiu din umerî.

Eu și Rea ne uitamŭ unulŭ la altulŭ și cum ne uitamŭ, pufnirămŭ amêndoi de rîsŭ.

Bĕtrânulŭ stete în locŭ, nu scia ce sĕ credă.

Dér Rea nu-lŭ lăsă multŭ timpŭ în nedumerire, ci îi istorisì din firŭ în pĕrŭ nenorocirea din colțulŭ cafenelei. Apoi după ce fini îmî întinse mâna și'mî mulțămi.

Unŭ rîsŭ cu hohotŭ resună în salonŭ. Bĕtrânulŭ nu se mai putea opri și'i deteră lacrimile așa de cu inimă rîdea.

La atâta sgomotŭ veni și dómna casei, ce fusese până acuma ocupată prin bucutăriă, și când audì și ea de ciudata întêmplare, pufni și ea de rîsŭ.

„Ei, vedî nevéstă“, dicea bĕtrânulŭ mai târdiu, „acum scii de ce o apucase pe Rea dorulŭ de limba românéscă“!

„Dér ea de unde scie, că domnulŭ e românŭ“.

„Lucru celŭ mai simplu“, dise Rea amestecându-se în vorbă. „D-lui ne e vecinŭ, în tóte dilele 'lŭ vĕdŭ séu la feréstră, sĕu mergêndŭ la prândŭ. Indată după ce mi-s'a întêmplatŭ buoluculŭ de adî diminéță, m'am cugetatŭ la modulŭ de a'i mulțămi. M'am informatŭ dela hotelierulŭ H. cine e și ce e d-lŭ, și apoi l'am rugatŭ pe tata sĕ facă aceea ce a făcutŭ. Numai așa mi-a fostŭ posibilŭ sĕ'i mulțămescŭ“! dise ea și eșì.

După vre-o câteva minute venì éră. Apropiindu-se de mine îmî arĕtă unŭ cartonŭ.

„A, îlŭ cunoscŭ“! disei eu amintindu-mî descoperirea ce o făcusemŭ de diminéța. „Ițî mulțămescŭ pentru gratulațiune și mai alesŭ, că ea m'a scăpatŭ de o mare belea, adăogaiu eu.

„Cum așa“? rĕsună curiosŭ deodată din trei gurî.

„Ecă așa“, rĕspunseiu eu și le istorisì aventurile mele din acea di.

„Bravo! Bravo“! strigă bĕtrânulŭ voiosŭ, „așa ceva nu s'a mai întêmplatŭ și rîdeamŭ cu toții, de credei că nu mai are sfêrșitŭ risulŭ.

Tatălŭ, mama și fiica furâ atâtŭ de amicalî, încâtŭ cu tóte că adusei o mulțime de motive, că nu mai potŭ remâné, fuiu silitŭ sĕ iau parte și la cină. Am rĕmasŭ și nu mi-a părutŭ rĕu căcî mi-am petrecutŭ atâtŭ de bine, încâtŭ cu dreptŭ cuvêntŭ potŭ spune că așa séră plăcută ca aceea rarŭ voiu mai avé. Pe la 11 óre m'am depărtatŭ.

„Mai vino pe la noi“, dise bĕtrânulŭ, póte totŭ va învĕța Rea ceva românesce“.

„Altă-dată sĕ nu te mai uițî după nimenî“ adaogă Rea.

„Nu! Nu“! rĕspunseiu eu și mĕ depărtaiu.

„Acasă, aședatŭ pe unŭ scaunŭ, mĕ cugetaiu multă vreme la întréga comediă din aceea di, până ce adormii.

A. P. Raulŭ.

ABONAMENTE

la

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ . . . . 3 fl. —
„ șese lunĭ . . . . 6 fl. —
„ unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România și străinătate:

pe trei lunĭ . . . . 10 francĭ
„ șese lunĭ . . . . 20 „
„ unŭ anŭ . . . . 40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

pe anŭ . . . . 2 fl.
pe șese lunĭ . . . . 1 fl.
pe trei lunĭ . . . . 50 cr.

Pentru România și străinătate:

pe anŭ . . . . 8 francĭ
pe șese lunĭ . . . . 4 „
pe trei lunĭ . . . . 2 „

Abonamentele se facŭ mai ușorŭ și mai repede prin **mandate poștale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute diminéța.

2. Dela Brașovŭ la Bucurescĭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr, 318: 1 oră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucurecĭ la Brașovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

A. Plecarea postelorŭ.

a) Dela Brașovŭ la *Reșnovŭ-Zernescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 m. după amédĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Sĕcuime* [S. Georgĭ]: 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgărașŭ:* 4 óre diminéța.
e) „ „ la *Săcele:* 4 óre diminéța.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕșnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ* la Brașovŭ: 10 óre înainte de amédĭ
b) „ *Zizinŭ* la Brașovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Brașovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgărașŭ* la Brașovŭ: 2 óre diminéça.

Avisŭ d-lorŭ abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonați, că mai avemŭ din anii trecuți numerĭ pentru complectarea colecțiunilorŭ „Gazetei“, precum și câteva intregĭ colecțiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administrațiune în casŭ de trebuință.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1888.

Budapesta—Predealŭ

	Tren de persóne	Trenu accelerată	Trenu omnibus	Trenu mixt
Viena	11.10	8.—		
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.18
Szolnok	11.06	4.05	7.38	9.38
P. Ladány	2.02	5.47	5.39	12.02
Oradea-mare	4.18	7.01	8.46	1.51
		7.11	9.18	2.11
Várad-Velencze			9.27	2.19
Fugyi-Vásárheli			9.44	2.32
Mezo-Telegd		7.41	10.21	2.55
Rev		8.10	11.38	3.38
Bratca			12.16	4.01
Bucia			12.54	4.23
Ciucia		9.04	1.57	4.49
Huiedin		9.34	3.11	5.31
Stana			3.40	5.40
Aghiriș			4.15	6.12
Ghirbĕu			4.36	6.24
Nădĕșel			4.58	6.38
Clușiu		10.34	5.26	6.56
	11.15			7.15
Apahida	11.34			7.41
Ghiriș	12.45			9.18
Cucerdea	1.30			10.—
Uiora	1.37			10.09
Vințulŭ de susŭ	1.45			10.19
Aiud	2.07			10.48
Teiușŭ	2.26			11.55
Crăciunelŭ	3.11			12.34
Blașiu	3.24			12.52
Micăsasa	3.54			1.34
Copșa mică	4.09			2.19
Mediașŭ	4.21			2.46
Elisabetopole	5.11			3.31
Sighișóra	5.45			3.59
Hașfalĕu	6.12			4.32
Homorodŭ	7.32			6.53
Agostonfalva	8.17			7.21
Apatia	8.37			8.23
Feldióra	9.06			9.02
Brașovŭ	9.45			9.52
	1.55			
Timișŭ	2.53			
Predealŭ	3.28			
Bucurescĭ	9.35			

Predealŭ—Budapesta

	Tren de persóne	Trenŭ accelerat	Trenu mixt	Trenu omnibus
Bucurescĭ			7.30	
Predealŭ			1.14	
Timișŭ			1.45	
Brașovŭ	—.—		2.32	
	4.10		7.10	
Feldióra	4.56		7.31	
Apața	5.37		8.14	
Agostonfalva	6.07		8.36	
Homorodŭ	6.55		9.12	
Hașfaleu	8.36		10.24	
Sighișóra	9.13		10.46	
Elisabetopole	9.56		11.19	
Mediașŭ	10.37		11.47	
Copșa mică	10.59		12.02	
	11.16		12.09	
Micăsasa	11.37		12.25	
Blașiu	12.16		12.53	
Crăciunelu	12.33		1.05	
Teiușŭ	1.51		1.47	
Aiudŭ	2.18		2.08	
Vințulŭ de susŭ	2.48		2.30	
Uióra	2.56		2.37	
Cucerdea	3.14		2.53	
Ghirișŭ	4.01		3.26	
Apahida	5.28		4.40	
Clușiu	5.56		5.—	
	6.37	5.32		8.—
Nădășelŭ	6.58			8.36
Gîhrbău	7.14			9.02
Aghireșu	7.29	6.11		9.32
Stana	7.56			10.11
B. Huiedin	8.18	6.43		10.51
Ciucia	8.58	7.12		12.16
Bucia	9.15			12.50
Bratca	9.34			1.19
Rev	9.53	7.51		2.—
Mezo-Telegd	10.25	8.17		3.04
Fugyi-Vásárheli	10.47			3.36
Várad-Velencze	10.57			3.52
Oradea-mare	11.04	8.42		4.03
	11.19	8.47	10.50	4.47
P. Ladány	1.15	10.08	1.33	7.30
Szolnok	3.29	11.51	3.29	3.15
Budapesta	6.33	1.55	7.45	10.—
Viena	2.50	7.15	6.05	

Mureșŭ-Ludoșŭ-Bistrița

Murĕșŭ-Ludoșŭ	4.40
Țagŭ-Budatelecŭ	8.02
Bistrița	— —

Bistrița-Mureșŭ-Ludoșŭ

Bistrița	— —
Țagŭ-Budatelecŭ	9.41
Murĕșŭ-Ludoșŭ	1.11

Notă: Numerii încuadrațĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Viena		11.10	2.—
Budapesta		8.20	9.05
Szolnok		11.20	12.41
Aradŭ		4.10	5.45
	2.17	4.30	6.—
Glogovațŭ	2.37	4.43	6.13
Gyorok	3.19	5.07	6.38
Paulișŭ	3.43	5.19	6.51
Radna-Lipova	4.05	5.41	7.10
Conop		6.09	7.37
Berzava		6.28	7.55
Soborșinŭ		7.25	8.42
Zamŭ		8.01	9.12
Gurasada		8.34	9.41
Ilia		8.55	9.58
Branicica		9.19	10.17
Deva	1.47	9.51	10.42
Simeria (Piski)	2.08	10.35	11.07
Orăștia		11.09	11.37
Șibotŭ		11.39	12.—
Vințulŭ de josŭ		12.12	12.29
Alba-Iulia	8.55	12.29	12.46
Telușŭ	9.54	1.16	1.26

Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ mixt	Trenŭ de pers.	Trenŭ mixt
Teiușŭ	11.24	3.—	1.42
Alba-Iulia	12.09	3.44	2.32
Vințulŭ de josŭ	12.30	4.10	
Șibotŭ	1.01	4.43	
Orăștia	1.32	5.13	11.—
Simeria (Piski)	2.32	6.15	11.21
Deva	2.52	6.35	
Branicica	3.23	7.02	
Ilia	3.55	7.28	
Gurasada	4.08	7.40	
Zamŭ	4.44	8.11	
Soborșinŭ	5.30	8.46	
Berzava	6.27	9.33	
Conopŭ	6.47	9.53	
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.50
Paulișu	7.43	10.42	6.13
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaț	8.28	11.35	7.19
Aradŭ	8.42	11.39	7.38
	9.17	12.31	6.20
Szolnok	2.32	5.12	
Budapesta	6.—	8.20	
Viena	3.—	6.05	

Simeria (Piski)-Petroșenĭ

Simeria	6.47	2.42
Streiu	7.40	3.25
Hațegŭ	8.51	4.16
Pui	10.02	5.11
Crivadia	11.02	5.58
Banița	11.50	6.40
Petroșenĭ	12.30	7.12

Petroșenĭ-Simeria (Piski)

Petroșenĭ	9.36	4.26
Banița	10.17	5.12
Crivadia	10.58	5.55
Pui	11.42	6.41
Hațegŭ	12.23	7.26
Streiu	1.12	8.14
Simeria	1.51	8.50

Aradŭ—Timișóra

Aradŭ	6.05	5.48
Aradulŭ nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timișóra	9.12	9.02

Timișóra—Aradŭ

Timișóra	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradulŭ nou	9.11	8.01
Aradŭ	9.27	8.17

Ghirișŭ—Turda

Ghirișŭ	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda—Ghirișŭ

Turda	8.29	3.19
Ghirișŭ	8.50	3.40

Sighișóra—Odorheiu

Sighișóra	6.05
Odorheiu	9.45

Odorheiu—Sighișóra

Odorheiu	5.38
Sighișóră	9.16

Copșa-mică—Sibiiu

Copșa-mică	2.29	4.35
Șeica mare	3.02	5.05
Lómneșŭ	3.46	5.46
Ocna	4.18	6.17
Sibiiu	4.42	6.40

Sibiiu-Copșa-mică

Sibiiu	8.50	10.—
Ocna	9.17	10.24
Lómneșŭ	9.45	10.50
Șeica mare	10.20	11.20
Copșa-mică	10.49	11.45

Cucerdea-Oșorheiu-Reghinulŭ săsescŭ

Cucerdea	3.05	10.20	3.25
Cheța	3.35	10.50	3.58
Ludoșŭ	3.56	11.11	4.20
M.-Bogata	4.06	11.20	4.30
Iernutŭ	4.43	11.57	5.11
Sânpaulŭ	4.58	12.12	5.28
Mirașteu	5.21	12.36	5.53
Oșorheiu	5.40	12.55	6.13
	6.—	4.58	
Reghinul-sás.	7.56	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oșorheiu-Cucerdea

Reghinul-sás.		8.35	8.—
Oșorheiu		10.20	9.49
	6.56	12.15	10.20
Mirașteu	7.16	12.35	10.39
Sânpaulŭ	7.40	12.58	11.02
Iernutŭ	8.03	1.19	11.23
M. Bogata	8.37	1.49	11.53
Ludoșŭ	8.51	2.02	12.06
Cheța	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski)-Unied.

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedóra	3.08

Unied.-Simeria (Piski)

Uniedóra	9.30
Cerna	9.56
Simeria	10.15

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ